

Oppivelvollisuus toisella asteella - Mitä huomioitava

lähde: Opetus- ja kulttuuriministeriö

<https://minedu.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>

Oppivelvollisuuden laajeneminen

- koskee niitä nuoria, jotka suorittavat perusopetuksen oppimäärää oppivelvollisina 1.1.2021 tai sen jälkeen
- voimaan ikäluokka kerrallaan (nyt pääsääntöisesti 2005 syntyneet)
- Oppivelvollisuuslaki 1214/2020, hakeutumisvelvoite voimaan 1.1.2021
- Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 1218/2020
- Päättyy , kun täyttää 18v tai aiemmin, jos suorittanut II asteen tutkinnon tai lukion

Maksuton toinen aste oppivelvollisille

- Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle **opetuksen edellyttämät** oppimateriaalit, työvälineet, -asut ja -aineet.
- Koulutuksen järjestäjä vastaa työvälineiden ja -asujen korjaamisesta ja huollosta.
- Opiskelijan henkilökohtaisessa käytössä olevien työvälineiden ja -asujen tavanomainen puhdistus ja pesu voidaan osoittaa opiskelijan vastuulle.
- Opiskelijan velvollisuuteen korvata aiheuttamansa vahinko sovelletaan vahingonkorvauslakia.

Maksuton toinen aste oppivelvollisille

- Maksuttomuuden piiriin kuuluvat myös tutkinnon suorittamiseksi välttämättömät alakohtaiset pätevyudet ja työelämän lupakortit (kuten työturvallisuus-, ensiapu-, tulityökortti tai hygieniapassi).
- Myös tutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viranomaismaksut, ajokorttimaksut ja lääkärintodistukset kuuluvat maksuttomuuden piiriin.
- Asuntolassa asuminen on jo nyt lain mukaan maksutonta, tarkennettu: asuntolapaikkoja on ensisijaisesti tarjottava **asuntolapaikkaa tarvitseville** oppivelvollisille ja muille maksuttoman koulutuksen piiriin kuuluville opiskelijoille

Maksuton toinen aste oppivelvollisille

- Maksuttomuus voimassa sen vuoden loppuun, kun täyttää 20v., vaikka oppivelvollisuus päättyy 18-vuotiaana.

Koulutuksen järjestäjän velvollisuudet

- Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on seurata opintojen edistymistä
- ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos opinnot eivät edisty riittävästi
- selvitettävä oppivelvollisen saamien koulutuksen järjestäjän tukitoimien riittävyys (opiskelijalla oikeus tarvitsemiinsa tukitoimiin sekä opinto- ja muuhun ohjaukseen)
- tarvittaessa ohjattava oppivelvollinen hakeutumaan muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin

Koulutuksen järjestäjän velvollisuudet

- Vastuu tuesta, ohjauksesta ja valvonnasta siirtyy meille, kun opiskelija on tosiasiallisesti aloittanut opinnot, pelkkä opiskelupaikan vastaanottaminen ei riitä
- Jos ei aloita opintoja -> vastuuopettaja ilmoittaa 1. huoltajalle JA 2. opolle, joka yhteydessä peruskouluun
- Vastuuopettaja ottaa perusopetuksen siirtotiedot vastaan ja huolehtii, että ne siirtyvät muille opettajille. Yhteys ergaan ja yhdessä huoltajan, opiskelijan ja ergan + vo:n kanssa mietitään tukitoimet

Mitä edellyttää, että voimme täyttää velvollisuutemme?

- Wilmaan kaikkien merkittävä läsnä- ja poissaolotiedot (Wilmassa oltava työjärjestys jokaiselle oppivelvolliselle, myös tyko-jaksot)
- Vastuuopettaja seuraa opintojen etenemistä sekä läsnä- ja poissaoloja ja tiedottaa niistä huoltajaa. Jotta huoltaja voi valvoa oppivelvollisuuden toteutumista. Oltava ajantasainen tieto siitä.
- Yhteydenotot ja tapaamiset kirjattava Wilman (Opiskelijan yhteenvetolehti, oikealle ylhäällä sinisellä Lomakkeet -> opintojen ohjaus ja seuranta

Mitä edellyttää, että voimme täyttää velvollisuutemme?

- Se, jolla huoli herää, ottaa asian puheeksi 1. opiskelijan JA 2. huoltajan kanssa (Opiskeluhuollonsuunnitelma 2021-2024, Tuen tarpeiden havaitseminen ja puheeksiotto liite 1 ovat Intrassa sekä Oppivelvollisuuden portaat ja Liikennevalomalli)
- Vastuopettaja ottaa tuen ja ohjauksen tarpeen suunnitteluun ja toteutukseen opiskelijan ja huoltajan lisäksi mukaan opinto-ohjaajan, ervan, kasvatusohjaajan tai opiskeluavustajan/ammattiohjaajan.
- Mietitään yhdessä Miten?, sen sijaan, että mietittäisiin, Miksi Ei

Opiskeluhuollon palveluista muistettavaa

- Jos huoli opiskelijan mielenterveydestä, terveydentilasta, elämäntilanteesta, toimeentulosta tmv. ohjaus/yhteys opiskeluhuollon palveluihin (kuraattori, psykologi, opiskeluterveydenhuolto)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013:

11 § Tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta.

Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon etuuksia ja palveluja.

Opiskeluhuollon palveluista muistettavaa

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013:

15 § Oikeus saada opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja

16 § Yhteydenotto opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen saamiseksi

Jos oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Opiskelijan ja huoltajan velvollisuudet

- Oppivelvollisuuden suorittamisen valvonta on huoltajan tehtävä. Huoltajalla oltava riittävä ja ajantasainen tieto opintojen etenemisestä ja HOKSin mukaiseen osaamisen hankkimiseen osallistumisesta. ->Ei riitä, että keväällä tulee tai ei tule osp:tä tai SK merkintä. Vastuopettaja seuraa ja tiedottaa.
- Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.
- Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.
- Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ohjauksesta ja tuesta

- Jos opiskelija haluaa vaihtaa oppilaitoksesta tai alalta toiselle, koulutuksen järjestäjät ohjaavat ja tukevat opiskelijaa siihen saakka, kunnes opiskelija on aloittanut uudet opinnot .
- Tarvittaessa opiskelijaa ohjataan sellaisten palvelujen piiriin (sosiaali-, terveys- tai nuorisotoimen palvelut), jotka antavat tukea tilanteeseen ja mahdollistavat opintojen jatkamisen.
- Koulutuksen järjestäjän tarjoama tuki käytettävä (opo, erva, kasvatusohjaaja, Tukipajat, opiskeluavustaja, ammatinohjaaja, yksilöllistäminen)

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen Oppivelv.L §7

1. oppivelvollisuuden suorittamisen estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma

2. äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaa (käytännössä vanhempainpäivärahan saamisen ajalta)

3. tilapäinen ulkomailla oleskelu (esim. vaihto-opiskelu, perhe muuttaa tilapäisesti ulkomaille)

4. elämäntilanteeseen liittyvä muu painava syy, joka estää oppivelvollisuuden suorittamisen

- Päätös oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä tehdään oppivelvollisen taikka hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa hakemuksesta

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen

- keskeytetään pääsääntöisesti määräaikaisesti eli oppivelvollisuuden suorittamisen esteenä olevan olosuhteen arvioidun keston ajaksi
- voidaan keskeyttää toistaiseksi ainoastaan, jos oppivelvollisuuden suorittamisen estävä sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.
- Jos keskeyttämistä haetaan sairauden tai vamman taikka vaikean elämäntilanteen vuoksi, tulee ennen päätöksen tekemistä selvittää, onko oppivelvollisuuden suorittaminen mahdollista yksilöllisten valintojen, yksilöllistämisen, välttämättömien tukitoimien tai kohtuullisten mukautusten avulla.

Jos oppivelvollinen nuori on aikeissa keskeyttää opinnot

- Koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa kanssa mahdollisuudet suorittaa opintoja muussa oppimisympäristössä tai mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen
- > HOKSin päivittäminen ja suunnittelu, miten edetään (työpaja, kuntouttava toiminta)
- Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän kanssa.
- Lisäksi selvitettävä oppivelvollisen saamien koulutuksen järjestäjän tukitoimien riittävyys sekä tarvittaessa ohjattava oppivelvollinen hakeutumaan muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin

Eroaminen

1. Jos oppivelvollinen opiskelija itse ilmoittaa eroavansa oppilaitoksesta, eroamispäätöstä ei voida tehdä ennen kuin oppivelvollinen on osoittanut, että hänellä on uusi opiskelupaikka
 - Ennen eronneeksi katsomista tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, jos hän on ilman perusteltua syytä poissa opetuksesta.
2. Jos opiskelijaa ollaan katsomassa eronneeksi runsaiden poissaolojen vuoksi, tulee selvittää oppivelvollisen tilanne ennen päätöksen tekemistä
 - Jos koulutuksen järjestäjä ei saa tietoa, että oppivelvollinen on jatkanut opintojaan toisessa oppilaitoksessa, tulee tehdä ilmoitus oppivelvollisen asuinkunnalle